

MensenWerk

In de rubriek MENSENWERK komt soms ook de omgeving van het jeugdverblijfcentrum aan bod. We hadden het reeds over jeugdverblijven op het platteland en in een groene omgeving. Nu richten we ons op huizen in en rond stedelijk gebied.

IN 'T STAD

JEUGDVERBLIJFCENTRA IN STEDELIJK GEBIED

Foto: Gent Cultuurstad vzw

Vlaanderen is een zakdoek groot en dicht bebouwd. Wat is stedelijk gebied dan? Volgens de Vlaamse overheid zijn dit de 13 centrumsteden en het tweetalige gebied Brussel Hoofdstad. De 13 Vlaamse centrumsteden worden opgesplitst in Antwerpen en Gent als grootsteden en Aalst, Brugge, Hasselt, Kortrijk, Genk, Leuven, Mechelen, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout als regionale steden. Uiteraard kunnen de tips die gelden voor deze (grotere) steden, vaak ook toegepast worden op kleinere steden, gemeenten of dorpskernen.

WAT ZIJN DE TROEVEN?

Een jeugdverblijf in stedelijk gebied lijkt op het eerste gezicht kindonvriendelijk. De stad biedt onvoldoende speelruimte en geeft een gevoel van onveiligheid door bijvoorbeeld het hectische verkeer of de berichtgeving over de diverse problemen waarmee steden worden geconfronteerd. Bovendien is de kennis van jongeren over de mogelijke activiteiten beperkt tot enkele clichés: winkelen, bioscoop- of museumbezoek. Toch is een stad een boeiende biotoop, ook voor jongeren. Denken we hierbij aan de vaak rijke stadsgeschiedenis,

de mengelmoes aan diverse culturen of de toegankelijke kunstvormen zoals graffiti. Als uitbater kan je die onbekende aspecten van je stad verwerken in een jeugd vriendelijk aanbod waardoor de stad plots attractiever wordt. Daarbij kan je, vooral in de grotere steden, soms ook gebruik maken van een divers aanbod aan organisaties en activiteiten dat je programma kan helpen vormgeven.

Probeer ook een aantal gekende drempels uit te schakelen. Speelruimte vind je bijvoorbeeld vaak wel in een stadspark of soms een marktplein. Bepaalde steden doen zelfs extra inspanningen voor jongeren door basketpleintjes of skateboardparken te voorzien. Jongeren kunnen zich ook uitleven in sportaccommodaties en fitnessruimtes. Deze laatste hebben echter wel een prijskaartje en zeker sporthallen zijn niet altijd vrij.

Qua bereikbaarheid is een jeugdverblijf in stedelijk gebied misschien wel het best gelegen. Via het openbaar vervoer komt de groep gemakkelijk op zijn plaats van bestemming.

WELKE DOELGROEP?

Een jeugdverblijf in stedelijk gebied brengt voor elke (jeugd)groep wat wils. Klassieke jeugdbewegingen hebben voor hun kamp een sterke traditie om het groen op te zoeken, maar voor de oudere leeftijdsgroepen zou

Voorbeeld van een programma voor stadsklassen (in Gent)

Maandag	Dinsdag	Woensdag
Aankomst met de trein	Ontbijt in jeugdverblijf	Ontbijt in jeugdverblijf
Met de tram en te voet zoektocht naar Gravensteen	Workshops in museum voor dierkunde van universiteit	Radiocentrum: een radioreportage maken over de stadsklas
Korte rondleiding in Gravensteen + picknick	Lunch in studentenrestaurant	Persconferentie STAM + lunch
Uitpakken in het jeugdverblijf + relaxmoment	Bezoek aan moskee Ledeborg	Bekend in Gent: de oplossing
Kijk-Denk-Doe rondleiding in het Huis van Alijn	Workshops henna en Marokkaanse thee	Op de trein naar huis
Bekend in Gent: opdracht 1	Bekend in Gent: opdracht 2	
Avondeten in jeugdverblijf	Avondeten in jeugdverblijf	
Klimmuur + fitness in buurtcentrum voor kansarme jongeren	Theatervoorstelling in de Vooruit	
Synthese van de dag + slapen	Synthese van de dag + slapen	

een stadskamp toch heel wat mogelijkheden kunnen bieden. De jongere kinderen zal je eerder bereiken tijdens een weekendje. Het uitwerken van een geschikt aanbod per doelgroep is daarom een aanrader. We denken dan ook aan planningsweekends van leidingsgroepen of cursussen. Een andere belangrijke doelgroep zijn de scholen die via ervaringsgericht leren ondergedompeld worden in het stadsleven. Tot slot kan een jeugdverblijf in stedelijk gebied ook een trekpleister zijn voor familiegroepen of organisaties op teambuilding, ook al behoren ze niet meteen tot je belangrijkste doelgroep. Een jeugdverblijf in stedelijk gebied kan omwille van de specifieke doelgroep (vaak kleinere groepen) een beperkte capaciteit overwegen. Om scholen te bereiken, kan de capaciteit eventueel worden opgetrokken, maar hou dan ook rekening met het aanbod. De groepen die de stad verkennen, moeten controleerbaar blijven en daarvoor moet de groep voldoende begeleiding en materiaal hebben.

ENKELE AANDACHTSPUNTEN

Het drukke verkeer kan een gevoel van onveiligheid creëren bij mensen die daarmee niet vertrouwd zijn. Toch kan deze onveiligheid gerelativeerd worden. De snelheid waarmee wagens zich verplaatsen, ligt namelijk beduidend lager dan die buiten de stad. In meer en meer stadskernen is

ondertussen een zone 30 ingevoerd. Dit wil echter niet zeggen dat er geen waakzaamheid nodig is. Om de drukte te vermijden, kan je als uitbater de groepen wegwijzen via de auto-luwe of -vrije straten.

Overlast is een ander aandachtspunt. Omdat de (buiten)ruimte in de stad meestal beperkt is, verhoogt de kans op (geluids)overlast voor de burens. Het nemen van bijkomende maatregelen om deze overlast te beperken, is daarom noodzakelijk (zie ook artikel over burens in HuisWerk 2). Anderzijds kan het stadsleven ook zorgen voor ergernis bij de bezoekende groep. Als uitbater verwittig je de verblijvende groep daarom best als er in de gevraagde periode bijvoorbeeld een stadsfestival of ander evenement plaatsvindt. Dit kan je gemakkelijk in een kalender bijhouden of eventueel op je website plaatsen.

Ondanks de troeven van de stad, houd je er als uitbater best rekening mee dat de bezetting in de vakantieperiodes lager kan zijn dan voor jeugdverblijven in een groene omgeving. Scholen hebben vakantie en het jeugdwerk houdt vaak vast aan bepaalde traditionele activiteiten die in de stad onmogelijk zijn, zoals een kampvuur.

WAT IS ER VAN AANBOD?

Voor leerlingen tot de eerste graad van het secundair onderwijs loopt er in Gent en Brussel een proefproject rond stadsklassen. Het is een initiatief van Jes vzw (erkend landelijk jeugdwerk) en

VOORBEELDEN UIT DE PRAKTIJK

DE WATERMAN SINT-JANS-MOLENBEEK

In Sint-Jans-Molenbeek, op een steenworp van hartje Brussel, vind je het internationale jeugdverblijf De Waterman, erkend als type C. De Waterman heeft een capaciteit van 79 personen en kan meerdere groepen tegelijk ontvangen in zowel zelfkook als halfpension. Jeugdorganisatie Jes vzw is de uitbater, daarom dat verblijvende groepen ook van hun aanbod kunnen genieten.

Het voorbije jaar verbleven in De Waterman een tiental klassen in het kader van de stadsklassen, maar ook voor jeugdgroepen beschikt Jes vzw over een uitgebreid activiteitengamma (weliswaar vrijblijvend). De meest tot de verbeelding sprekende activiteiten zijn zonder twijfel het 'Brock Indoor' en het 'Brock Outdoor'-aanbod. 'Indoor Brocken' doe je in een avonturenzaal waar een speleobox, een klimmuur en touwenparcours is voorzien; 'Outdoor Brocken' doe je op het indrukwekkende klimparcours op de binnenkoer. Allerlei groepsopdrachten staan daarbij centraal. Een aanbod van heel andere aard is de 'Rockfabriek', een ruimte waar een muziekstudio is ondergebracht. Naast muziekgroepen kunnen ook jeugdgroepen hier terecht voor allerhande geluidsopnamen zoals een eigen (club)lied. Tot slot wordt nog een 'Stapstad' en een 'Stadstrophy' aangeboden. In beide formules leert de groep

Brussel beter kennen. 'Stapstad' werkt met een ervaren gids die een toer op maat maakt voor kinderen en tieners. Vanaf 14 jaar kan je met je groep op 'Stadstrophy': dit is een actieve stadsexploratie per mountainbike met tal van individuele en groepsopdrachten.

DE SCHEVE CHALET SINT-AMANDSBERG

Op vijftien minuten wandelen van het historische stadscentrum Gent en vlakbij het Dampoortstation vind je het scoutslokaal De Scheve Chalet, vandaag principieel erkend en binnenkort type A met een capaciteit tot 40 personen. De groepen die in de nieuwbouw (2007) verblijven, zijn grotendeels jeugdgroepen, maar ook scholen en enkele groepen op teambuilding vonden reeds de weg. Het aantal verhuurde periodes toont aan dat er vraag is naar jeugdverblijven in de stad. Elke groep, van klein tot groot, trekt bovendien frequent de stad in voor diverse activiteiten zoals een zoektocht of een stadspel. Volgens vrijwilliger Peter Landsheere bewijst dit voldoende het aantrekkelijke karakter van een jeugdverblijf in de stad. Een aanbod voor de verblijvende groepen heeft de vzw wegens tijdsgebrek niet uitgewerkt, maar wanneer het bouwdoossier wordt afgesloten, is daarvoor misschien wel ruimte.

HEIBERG KESSEL-LO

Kessel-Lo is een deelgemeente van Leuven. Daar ligt Heiberg, een jeugdverblijf type C met 46 bedden. Het jeugdverblijf is eigendom van de stad Leuven en wordt beheerd door Koning Kevin vzw, een vormingsorganisatie die de nadruk legt op het stimuleren en ontwikkelen van een creatieve, speelse en muzische houding. Zo werd in het verleden een vormingsweek gegeven die kaderde binnen een project 'kunst in de stad'. Toch zijn zo'n initiatieven, gekoppeld aan de stad, eerder sporadisch in Heiberg. Koning Kevin, maar ook andere groepen die verblijven, hebben hun eigen programma, zegt Leja De Schutter, verantwoordelijke voor de dagelijkse werking. Deels daardoor, maar ook door andere prioriteiten op dit moment, is er geen aanbod voor de groepen uitgewerkt. Als groepen de stad willen verkennen, kan ze wel enkele tips geven. Maar daar houdt het op dit moment op.

het STAM (stadsmuseum Gent, zie verder), dat ondersteund wordt door het Agentschap voor binnenlands bestuur, team stedenbeleid. Dit team is verantwoordelijk voor de voorbereiding, uitvoering, ondersteuning en evaluatie van het stedenbeleid en zorgt ook voor de ondersteuning van stadsvernieuingsprojecten. Via de website www.thuisindestad.be kan je meer rond hun opdracht te weten komen.

Stadsklassen hebben tot doel de leerlingen de verschillende aspecten van een stad te leren ontdekken. Door in de stad rond te trekken en te verblijven, leren de jongeren o.a. de culturele en sociale verschillen kennen, maken ze kennis met het openbaar vervoer, komen ze op plaatsen met een rijke geschiedenis enz. Kortom, een stad biedt voor scholen een schat aan informatie die bovendien past binnen de te behalen eindtermen.

Vanaf 1 maart 2008 kan je als uitbater een draaiboek voor het uitwerken van stadsklassen opvragen bij het team stedenbeleid. Het is een algemeen leidraad voor het oprichten van stadsklassen en is in eerste instantie gericht naar lokale overheden. Toch zal het zowel inhoudelijke als praktische aspecten bevatten waarmee je ook als uitbater aan de slag kan om een eigen aanbod uit te werken.

Het aanbod dat je als uitbater uitwerkt, kan allerlei vormen aannemen. Je kan kiezen voor losse activiteiten, een dagprogramma of misschien een volledig weekprogramma. Wat de keuze ook wordt, een belangrijke voorwaarde voor een sterk aanbod is een jeugdprogramma dat los staat van het toeristische aanbod van de stad. Hierdoor zal je als uitbater zelf de handen uit de

mouwen moeten steken, zeker omdat elke stad verschilt en er daardoor geen kant-en-klaar aanbod bestaat. Wanneer het aanbod bovendien extra begeleiding vraagt, zal je als uitbater op zoek moeten gaan naar partners.

Voor de concrete uitwerking van je aanbod kan je bij Toerisme Vlaanderen eventueel animatiesubsidies aanvragen (zie ook HuisWerk 5).

MOGELIJKE PARTNERS

Een logische partner is de stedelijke jeugddienst. Deze heeft als lokale partner een goede kijk op de mogelijkheden voor jongeren in de stad en is goed geplaatst om mee na te denken over een aanbod.

Jes vzw staat voor 'jeugd en stad' en wil de stad voor jongeren leefbaar en aantrekkelijk maken. Hiervoor werken ze telkens nieuwe initiatieven uit die als uitbater terug een bron van inspiratie kunnen zijn. Via de website www.jes.be kan je kennis maken met hun activiteiten die voornamelijk plaatsvinden in Brussel, Antwerpen en Gent. Stadsklassen is er alvast één van, andere voorbeelden kan je verder lezen in de rubriek 'voorbeelden uit de praktijk'.

Tot slot kan je heel wat terugvinden op internet. www.use-it.be, een site van De Hondsjaren vzw, is daarvan een leuk voorbeeld. De site verzamelt allemaal informatie voor jonge reizigers die op een alternatieve manier Antwerpen, Brussel, Gent of Brugge willen verkennen. Zo vind je er bijvoorbeeld een overzicht van budgetvriendelijke eetgelegenheden, tips voor goedkope of gratis optredens en een jeugdige omschrijving van niet te missen locaties. Ook op de website www.stadsklassen.eu vind je heel wat nuttige info.

